

NÄR POSTMODERNISMEN KOM TILL STAN

"Förtjuuuuuuuuuuuuuuuuuuuusande"

Et nytt konstgalleri och en gammal konstnär - Edvard Munch på Galleri Belman vid Kungsträdgården. Veggarna är kalkade ljusa och Sigsten Herrgård har bjudit in kända människor och kändistidningar. Unga män med bakåtkammat hår och -märkligt nog - skäpar hårt ådraget i midjan, ungefär så som det kvinnliga modet är just nu, vita skjortor och svarta byxor, serverar vitt vin och juice i immiga glas. Anitha Bondestam talar med någon. Hovets informator Tarras-Wahlberg är gravid och putar med magen. Händerna lägger hon långt bak på höfterna och står likt en bondmora på landet. Någon går förbi och presenterar barnet Carl-Adam. Det är, förstår jag, trendigt med små barn just här.

Man tittar just inte på tavlorna på utställningen. Någon säljer program till matchen - eller utställningen om man så vill 150 kronor kostar programmet. Mats Gellerfeldt - den trendige kulturdebattören och inte fullt lika trendige författaren - går förbi rökande på en cigarett. I förbifarten pussar han någon på kinden. Någon som tittar på tavlorna ser jag inte. Väldigt få tittar på den de talar med. Många ser på ingången och noterar vilka som kommer in. I bakgrunden serverar gossarna med smala midjor och inga höfter något de kallar nöstokkaka. Förtjuuuuuusande, säger någon med hund. Eftersom vi verkligen inte vill göra några tavlor i det här gånget och på den här utställningen går vi.

Den 1 december skriver Åsa Berntsson i Sydsvenska Dagbladet om "Lakun" på Lunds konstballe: "Ingenting är som det är."

På Krognoshuset i Lund öppnar i januari en liten retrospektiv utställning med Nils Dardel organiserad av John Peter Nilsson. Hans Johansson skriver den 4 februari i *Arbetet*: "Varje epok, varje generation, väljer sina bjältar från det förfutna, så även på konstens område. Sett mot den bakgrunden av det aktuella italienska eller tyska måleriet är det inte förvånande att det görs en historisk återblick på Nils Dardels måleri."

Prata, kastas en vinflaska från konstballens ovanplan och missar gruppens medlemmar med några decimeter. Stengolvet fylls med glassplättar. Bandet fortsätter att spela som ingenting har hänt.

Curt Asker, Olle Bonniér, Bård Breivik, Björn Hedlund, Ulf Roloff och Björn Wessman tog Bergbolms Slotsruin i besittning under sommaren med utställningen "Det femte elementet". I ett av ruinens rum framför Pål och Måns Wangen ett ljud och musikstycke. I lokalpressen kunde man läsa att det "ingalunda lät främmande".

Den 13 oktober skriver Peter Cornelli i Expressen om Johan Scott och Stig Sjölund: "Men det slår mig att båda två, mitt i detta 80-tal, ägnar sig ett påfallande intresse åt bildytans texturer. Stora

fält som förr hade karaktär av periferi och bakgrund (och som Duchamp hatade att 'fylla in och ut') övertar nu scenen: de melaras, fläckas, bearbetas, skrapas,

gör sig närvarande och upphäver centrum."

Den 20 oktober skriver Leif Nylén om Stig Sjölund i Dagens Nyheter: "Över skymningsdunklet kan han ha målat stråk av gult, svart och skrikande som bromsår. Precis så oförmedlat och utan förklaringar som bara 1980-talet 'ser'."

Peter Cornelli skriver i Expressen den 28 december: "Johan, din bild du gav ter sig ganska dystyr. Johan Scott: Jag är ändå optimist. I den här sörtjan finns det fler bra målare och görs mer bra konst i Sverige än på väldigt länge. Och det är legitimt att göra konst. När jag började på Mejani i mitten av 70-talet ansågs det närmast snuskigt."

Den 53-årige Erland Cullberg blir den största idolen i den svenska konstvärlden. De unga målarna beundrade det autentiska kaos han omgav sig med. Kritiker och journalister trängdes i studion i Häggvik - en del belönade med målningar för artiklarna de skrev.

1985

"Det förlorade mästerverket!?" öppnar den 5 oktober på Östergötlands Länsmuseum i Linköping med Max Book, Stina Ekman, Martin Engström, Jarl Ingevarsson, Eva Löfdahl, Truls Melin, Lars Nilsson, Håkan Rehnberg, Johan Scott och Stig Sjölund. När curatören Bo Nilsson frågar Rolf Hanson om han vill vara med, svarar Hanson att han inte förstår utställningens mening.

Under sensommaren 1985 upphörde verksamheten vid BarBar i Stockholm. I två år hade utställningar hållits där med verk av konstnärer som Claus Carstensen, Asger Jorn och Björn Nørsgaard från Danmark, Helgi Þorgils Friðjónsson, Sigurdur Gudmundsson och Erla Thorarinsdóttir från Island, Eino Ruutsalo från Finland, Bård Breivik och Knut Pettersen, Arvid Pettersen, Knut Swane från Norge, och t.ex. David, Jan Häfström, Fredrik Wretman och Olle Bonnier från Sverige. När byggnaden revs hittades fresker av bl.a. Ola Billgren, Lars Nilsson och Max Book. I Expressen den 31 augusti skriver Stig Larsson: "BarBar finns inte mer. Under en längre tid har man känt till det huset på Jakobsgratan 18 kommer att rivs. Det är ett av de ställen som till slut kommer få en mytisk karaktär. Man pekar på något kontorskomplex och förklarar: Där någonstans låg det.

Eller var det där? Det var ett galleri och samtidigt en nattklubb. Där var musiken bäst, absolut bäst. Det var ett ställe där man älskade att dansa."

I Nöjesguiden säger Kim Klein angående sin skapelse BarBar: "Det var en orgasm att måla över 70-talsflummet."

Under vintern visar Rolf Hansons målningar i Östra Galleriet på Moderna Museet. Tillsammans med "Gitter" av Stina Ekman i Lilla filmsalen under våren är det ett av de få tillfällen då museet visar engelsk samtidskonst under 1980-talet och båda rönert ett stort genombrott med sina konstnärskap.

Galleri T.V. på Ringgatan 7 i Malmö etablerar sig som ett fräckt alternativ till de mera polerade gallerierna. I den minimala och rökiga källarbaren samlas konstnärer, poeter, musiker och utställningarna tar inte sällan upp kopplingen mellan Malmö och Köpenhamn. Samma år öppnas även Rostrum på Södra Förstadsgatan i Malmö av ett gäng konstnärer från Konstskolan Forum.

Den 19 januari skriver Asta Bohlin i Svenska Dagbladet om Max Book: "Men detta skymmer inte helhetsintrycket av en djärv kolonialistisk begävnig."

Moderna Museet vill inte "Svepa in sig i den senaste postmodernistiska kappan" uttalar sig Olle Granath, och fortsätter med att han är "kluden" till Anselm Kiefers konstnärskap.

nordiska länderna. Sandqvist är också chefredaktör och svenska redaktörer är Mats B. och John Peter Nilsson.

Den 9 september kallar Stig Larsson i Expressen den svenska 80-talskonsten för "ett elegant bygdemåleri".

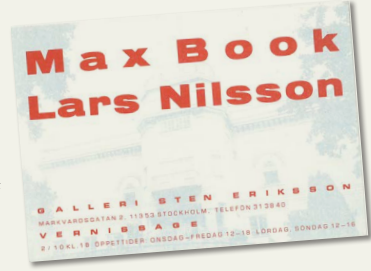
Under senkvintern visar Moderna Museet Olle Kåks för tredje gången på åtta år. Arne Törnqvist skriver i Dagens Nyheter: "Moderna museet presenterar honom i lysförpackning färdig för export med en sofistikerad reklamtext av Lars Nitvite." Svenska Dagbladet blir Cecilia Stam rasande över Kåks kvinnosyn: "Det är mest slängt utifrån, det är rätt, det är vulgärt och totalt osensuellt. Man skär sig på de gymnastiserande damerna." Expressen frågar sig i ett jättelikt mittuppslag om det är "konst" eller "snusk". Ulf Linde svarar: "Jag har inga som helst synpunkter på det här."

1986

I utställningskatalogen till Ernst Billgrens utställning på Galleri Fahl i Stockholm, skriver Bo Nilsson: "Drömmen om återforening mellan människan och naturen har ständigt återkommit under historiens gång. Ernst Billgren har inte bara distanserat sig språkligt mot det omöjliga i dessa strävanden. Han har också använt ett ideologiskt argument. I en målning framställs nämligen idyllen som en ideologisk manifestation som inte alla har en motsvarighet i en realpolitisk situation. Ernst Billgren har framställt den falska idyll som hela den nazistiska blut och boden-ideologin baserade sig på."

Steven Henry Madoffs "Modern Melancholy" om Jan Häfström utkommer på Kalejdoskop förlag och två år senare ställer Häfström ut på Germans Van Eck i New York.

Kim Klein bildar kulturföreningen Nocturne och flyttar in i den f.d. portbiografen Lido på Hornsgatan 92. Som mest får föreningen 2000 medlemmar, de alla

flesta unga författare, konstnärer, skådespelare, filmproducenter, rockmusiker och annat löst folk. Stockholms bästa djs finns bak skinnallrillarna.

Siksi - The Nordic Art Review utkommer med sitt första nummer. Tidskriften är initierad av Gertrud Sandqvist på Nordiskt konstcentrum i Helsingfors. Tidskriften speglar den samtida konstscenen i de

hösten, organiserad av Claes Sweger, Bill Rubino, Bo Nilsson och Carlo McCormick. Alla konstnärer har tidigare arbetat eller ställt ut på P.S.1. Konstnärerna är: Jan Häfström, Alf Linders, Lars Englund, Kjell Ohlin, Lenke Rothman, Max Book, Rolf Hanson, Johan Scott, Kristina Elander och Anders A samt amerikanerna Mike Bidlo, John Fekner, David Wojnarowicz och Rhonda Zwillingen.

I oktober ser Carl-Johan Malmberg en märklig utställning och skriver i Expressen: "begrepp görs obrukbara, traditioner omvärderas, föregångare kritiseras, belyses i nytt ljus, negeras. Men en utställning som uttalar har syftet att kritisera konstkritiken och dessutom en, bestämd kritik, har mig veterligen aldrig förekommit i Sverige. Inte förrän nu, när de unga målarna Max Book och Lars Nilsson ställer ut på galleri Sten Eriksson i Stockholm. den ironiska inte så lite elaka undras riktigt om Ulf Linde; f.d. teoriprofessorn på Konsthögskolan, nuvarande chefen på Thielska Galleriet. Kanske den enda värdige kombattanten i en strid där inte bara frågor om samtidskonstens värde som känslig tidsindikator står på spel, utan också mer allmänna frågor om konsten som sådan, som något tidlös eller tidsbundet, om upphovsmannens roll, det unika konstoriga status. Kort sagt frågor som den internationella konstkritiken ägnat såg två decennier åt att utveckla och slipa till, men som i Sverige egentligen tystats ner innan den ens formulerats..."

1980-talets bad boy Martin Kippenberger gör en provokativ dekolt av tidigare ismer och värderingar på Galleri Nordanstad-Skarstedt i Stockholm och Anders Tornberg Gallery i Lund.

Den 11 februari framför M A Numminen sin egen tonsättning av Ludwig Wittgensteins "Tractatus-logico-philosophicus" (1921) på Dramaten – "The Tractatus Suite". Som vanligt

kompad av sin förtrogen dragspelare Pedro Hietanen.

I en intervju i Aftonbladet den 23 september säger Ingrid Orfali: "Paradoxen finns i begynnelsen av en bild - det finns ju någonting man ställer sig en fråga om. Om en bild ska vara bra, om ett verk ska vara bra, vare sig det gäller musik, text, eller bild, ska paradoxen aldrig kunna övervinnas. Den ska alltid förbli öppen. Har man slutit cirkeln, besvarat frågan med ett entydigt svar och kommit fram till exempel med en moralkaka, då är vi ju inne på polemik och propaganda."

1991

Material utkommer med sitt första nummer i september 1991 i samband med Art against AIDS. I redaktionen ingår Carl-Fredrik Härleman, Thomas Nordanstad, Erik van der Heeg, Sven-Olov Wallenstein, Catharina Ernroth, Lars Bergström, John Peter Nilsson. I numret finns bland annat en multipel av Bigert&Bergström och en unik, tryckt bild av Ola Åstrand, båda i en upplaga av 100. Numret kostade 10 kr.

Bill Rubino initierar Art Against AIDS. I samarbete med 43 gallerier och en handfull konstitutioner stöder organisationen ekonomiskt till Läkare mot AIDS.

Bigert & Bergström etablerar VY i fyra butiks-fönster på Södermalm och bjuder in kollegor att ställa ut.

Dan Wolgers låter reklambyrån Rififi framställa en utställning av Dan Wolgers baserat på byråns research om konstnären på Galleri Lars Bohman. Wolgers ser sin "egen" utställning själv för första gången på sin "egen" vernissage. Alla postmoderna kritiker jublar år tilltaget. John Peter Nilsson recenserar utställningen i Aftonbladet utan att ha sett den.

"Lika med: samtida svenskt fotografi" öppnar på Moderna Museet med omkring 200 bilder av 100 fotografer. Utställningen är en av de första och mer omfattande fotoutställningarna i Sverige som försöker anamma de nya idealen och blanda olika typer av fotografi – så som mode, press, dokumentär och konstfotografi. Bland annat visas fotografiska verk av Tuija Lindström, Cecilia Edefalk, Dawid, Stig Sjölund, Jan Svenungsson, Fredrik Wretman, Lotta Antonsson och Annica Karlsson Rixon.

Bildtidningen byter namn till Index-Contemporary Scandinavian Images och

ANDERS A
ANNIKA ERIKSSON
BENGT-OLOF JOHANSSON
DAVID KRANTZ
CECILIA E PARSBERG
P-O PERSSON
FREDRIK SANDBLOM
GUNNAR SANDIN
MAGNUS WALLIN
ELIN WIKSTRÖM
OLA ÅSTRAND

började utvidga sitt fokus från fotografi till andra konstnärliga praktiker. Bland dem som arbetade redaktionellt på tidningen kan nämnas Sina Najafi, Sara Årrehenius och Maria Lind.

"I stroboskopljuset blir alla katter grå", säger Eva Löfdahl till Carina Hedén i ett samtal dem emellan som inleder en genomgripande bokpresentation av Löfdahls konstnärskap från 1977 till 1990. Boken ges ut på Hong Kong Press.

Ett konstnärsporträtt på Lars Andersson publiceras i april i den amerikanska tidskriften ArtNews.

1992

Under ledning av Hans Hedberg, prefekt bildas den så kallade Akademien för fotografi vid Konstfack som banade vägen för ett nytt sätt att arbeta med och förstå den fotografiska bilden. Bland studenterna på Akademien för fotografi fanns under dessa år Annika von Hausswloff, Lotta Antonsson, Henrik Håkansson, Maria Miesenberger och Christine Ödlund, för att nämna några.

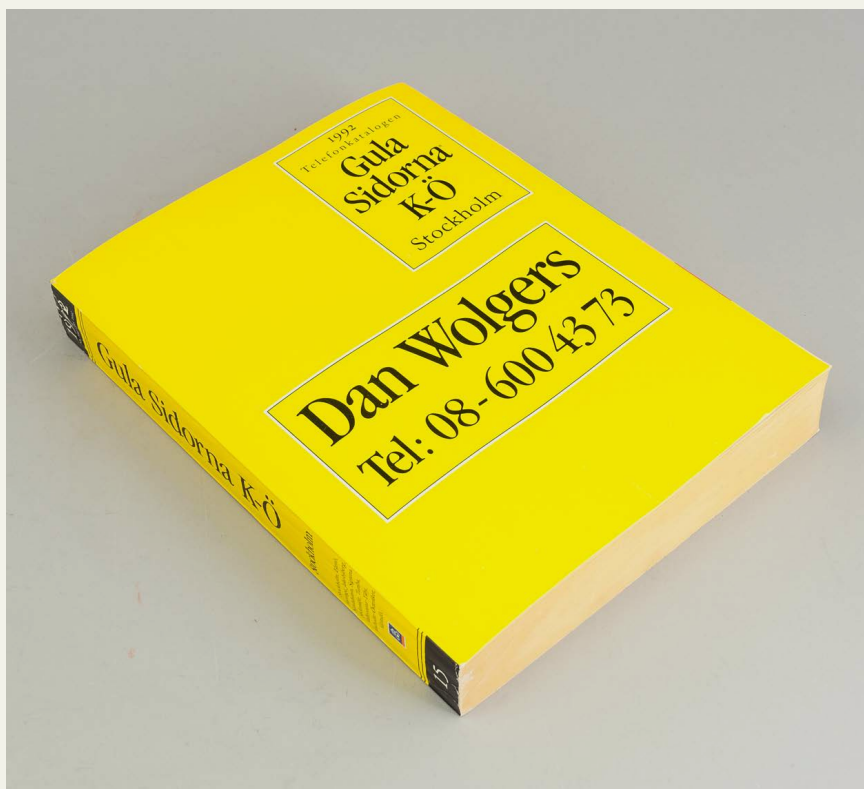
Tuija Lindström blir professor vid Högskolan för fotografi och film i Göteborg och orienterade undervisningen i en mer teoretisk och konstnärlig riktning.

I Botkyrkas kommunhus organiserar Stefan Karlsson utställningen "Kommun – samtida konst i kontorsmiljö" med tretton konstnärer i tretton kontorsrum. Utställningen ingick i kommunens satsning att göra medborgarna "gladare". Bl a visas verk av Thomas Olsson, Elin Wikström och Bigert & Bergström, de sista med två skulpturala "Räddningsmän" i naturligt storlek.

Jan Åman och Catharina Gabrielson organiserar "Svensk samtida konst på telefonkatalogen" där konstnärer får fria händer att utforma omslagen. Det dröjer inte länge förrän allmänheten är upprörd. I Falun hotar man bränna Lars Anderssons katalog, i Malmö blir brandmännen djupt sårade av Truls Melins bild av i Stockholm syntes Dan Wolgers eget telefonnummer till ateljén på omslaget till många missnöje.

Fotograficentrums galleri på Sankt Paulsgatan 3 byter namn till Galleri Index och frigör sig några år senare helt från centrubildningen för att i stället bli Index – The Swedish Contemporary Art Foundation, med Karina Ericsson Wärn som chef.

Foto: Wilho Ruuska, Lundström, Bild: "Kommun" presenterar sig på ett av utställningsrummen i kommunhuset, Lundström, 1992.

1993

"Spelets regler" öppnar med verk utspridda i Stockholms innerstad organiserat av Felix Gmelin och Jörgen Gassilewski. Utställningen hade ingen egentlig programförklaring utan hade uppstått året innan genom en biljardsprängning på Masters biljardsalong. Efter stöten överfördes de femton klotens positioner på bordet till en stockholmskarta och blev femton konstnärers positioner inom en radie av 57 meter. Förutom de två nämnda deltar Dan Wolgers, Carin Ellberg, Peter Hagdahl, Ann-Sofi Siden, Cecilia Edefalk, Dawid, Helen Sandberg, Charlotte Gyllenhammar, Joakim Gemicke, Anders Boqvist, Anders Widoff, Jan Svenungsson och Jörgen Svensson.

Ynglingagatan 1 startar som ett icke-kommersiellt galleri i en 16 m² stor lokal på Ynglingagatan, kollektivt driven av Bertil Bäckström, Dennis Dahlqvist, Karen Diamond, Thomas Ekström, Nils Forsberg, Pia Kristoffersson, Sara Kristoffersson, Gunilla Muhr, Emelie Persson, Fredrik Schollin, Elna Smidlund och Fredrik Swärd.

I november organiserar Åsa Nacking, Ulrika Leven och Mats Stenstedt en utställning inne i en livsmedelsbutik i Malmö – "ICA Malmborgs Caroli". Deltar gör Anders A, Annika Eriksson,

Bengt-Olof Johansson, David Krantz, Cecilia E Parsberg, PO Persson, Fredrik Sandblom, Gunnar Sandin, Magnus Wallin, Elin Wikström och Ola Åstrand. Den sistnämnda gör falska tidningslöp-

Annica Karlsson Rixon, Leif Lindberg, Mia Lockman-Lundgren och Jan Svenungsson.

1994

sedlar som försvirrar kunderna. Mest uppmärksamhet får Wikströms "Hur skulle det gå till om alla gjorde så?" då hon under ordinarie öppettider låg och sov i en säng mitt i livsmedelsbutiken.

"Hem. En studie i politik" visas på Galleri Index med Pelle Bergström, Helga Bu, Carl Hamilton, Annika von Hausswloff, Bengt-Olof Johansson,

Karl Holmqvist, tillsammans med Lotta Antonsson, Annika von Hausswloff, Carl Michael Håkansson, bjuder in till "New Reality Mix – en performance & videocweekend". Stig Sjölund uppträder tillsammans med andra i en drag-cabaret, Ririkrit Tiravanija lagar svenska köttbullar och det visas videor av bl a Cecilia Parsberg, Jane & Louise Wilson och Philippe Parreno.

En ny generation gallerister och utställningsarrangörer slöt sig samman i en karnevalskonstmässa – Stockholm Smart Show.

"Revir / Territory" öppnar under hösten på Kulturhuset. Förutom internationella konstnärer som

Olav Westphalen, Zarina Bihmji, Krzysztof Wodiczko och Ilya Kabakov deltar Cecilia Edefalk (i samarbete med Westphalen), Felix Gmelin, Peter Hagdahl, Jan Hietala, Annika von Hausswloff, Marianne Lindberg De Geer, Anna Nordenskiöld, Ulf Roloff, Ann-Sofi Siden och Anders Widoff. ■

NÄR POSTMODERNISMEN KOM TILL STAN

Konstakademien 15 oktober–19 november 2022

Katalog nr 2022:5

Utställningen är sammanställd av:
Carl Fredrik Härleman, Lars Nilsson, John Peter Nilsson
Producent: Helen Karlsson, Konstakademien
Redaktörer: Härleman/Nilsson/Nilsson
Grafisk formgivning och original: New Store

Ordlistan sammanställd av Sven-Olov Wallenstein,
professor i filosofi vid Södertörns högskola

© När postmodernismen kom till stan
© Kungl. Akademien för de fria konsterna

Tack till:
Konstnärerna och långivarna

Ansvarig utgivare: Elisabeth Alsheimer Evenstedt

Utgiven med generöst bidrag ur Folke Hellström-Linds fond

Tryck Åtta.45 Tryckeri AB Järfälla 2022
ISBN: 978-91-88135-43-8

KONSTAKADEMIEN
Kungl. Akademien för de fria konsterna